

DOMY ŚWIATA

Dom to miejsce szczególnie ważne dla człowieka. Zapewnia schronienie i bezpieczeństwo, jest miejscem odpoczynku, przygotowania posiłków, pracy. To tu toczy się życie rodzinne. Wygląd domu zależy przede wszystkim od klimatu, lokalnej tradycji budowania i zdobienia, dostępnych materiałów, zastosowanych rozwiązań technicznych i pomysłowości konstruktorów.

zdjęcie: Berthold Werner

domy z Włoch

zdjęcie: Christopher J. Fynn

dom z Bhutanu

UWAGA

Najwyższy budynek świata to liczący 829 m wysokości Burj Chalifa w Dubaju.

zdjęcie: Donaldytong

W ŚNIEGU, NA PUSTYNI, NA STEPIE

Ludzie potrafią budować schronienia dla siebie nawet w najtrudniejszych warunkach. Domy powstają na dalekiej północy, gdzie temperatury spadają znacznie poniżej zera, a jedynym dostępnym budulcem jest śnieg.

zdjęcie: Etan J. Tal

namioty Beduinów z Jordanii

Afrykańskie pustynie i stepy Azji to obszary, na których żyją grupy nomadów. Ich schronieniem są namioty i jurty wykonywane ze skór i wełny.

zdjęcie: Bouette

jurta koczowników z Mongolii

UWAGA →

Igloo budowane było podczas sezonowych wypraw łowieckich. Dzięki odpowiedniej konstrukcji utrzymywała się w nim temperatura około 0 stopni, niezależnie od mrozów panujących wokół.

zdjęcie: Ansgar Walk

W GÓRACH, NAD RZEKAMI

Kształt domów dostosowany jest do zróżnicowanego ukształtowania terenu. Dawniej schronienia często wykuwano w skałach. Ludzie nauczyli się także trudnej sztuki budowania domów na stromych zboczach gór.

gospodarstwo na tarasach ryżowych na Filipinach

zdjęcie: Cephoto, Uwe Aranas

zdjęcie: Doron

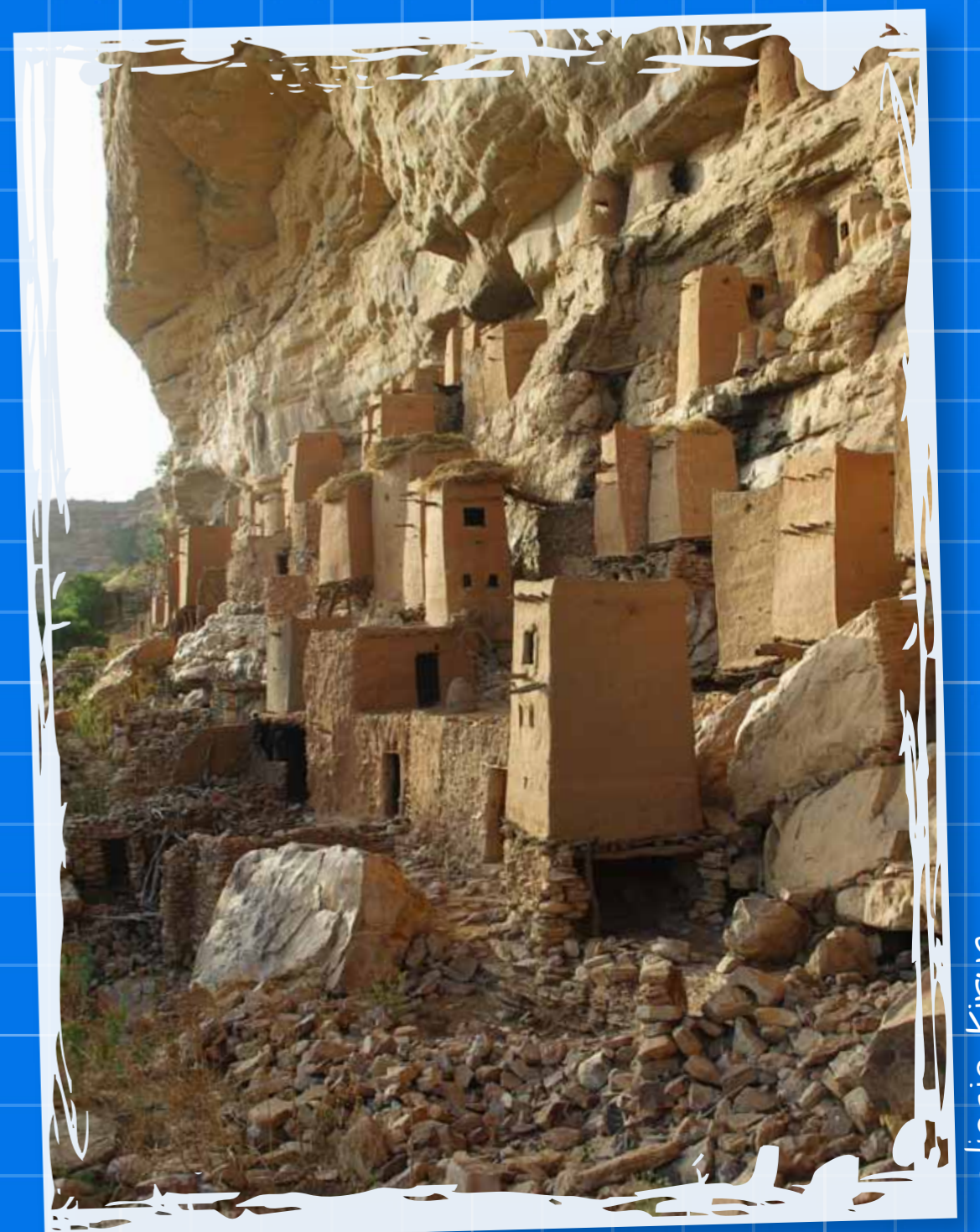
domy na palach w Laosie

Tereny zalewowe rzek i mórz to miejsca, gdzie budowane są domy na palach. Taka konstrukcja chroni dom przed zalaniem i zapewnia bezpieczeństwo jego mieszkańcom.

UWAGA

Słynne domy Dogonów zbudowano na zboczach uskoku Bandiagara w środkowym Mali. Do ich wzniesienia wykorzystano materiały takie jak glina, kamień i słoma.

zdjęcie: Kirua

Z KAMIENIA, GLINY, TRZCINY

Przez stulecia człowiek nauczył się budować schronienia dla siebie z najróżnorodniejszych materiałów. W zależności od warunków klimatycznych i geograficznych oraz ukształtowania terenu

zdjęcie: www.pratheep.com

norweski dom z drewna i kamienia

indyjski dom ze słomy i gliny

zdjęcie: Danmichaelo

Konstruowano domy ze śniegu i lodu, skór, trzciny i liści, kamienia, gliny i ziemi. W optymalny sposób wykorzystywano ich właściwości.

syryjski dom z gliny

zdjęcie: Bernard Gagnon

UWAGA →

Gлина jest jednym z najpowszechniej wykorzystywanych materiałów w budownictwie, zarówno do wnoszenia domów jak i budynków gospodarczych: obór, spichlerzy itp. Stosuje się ją przede wszystkim na obszarach o ciepłym i suchym klimacie, głównie w Afryce i Azji.

Z DREWNA, CEGŁY, SZKŁA, STALI

Budulcem chętnie używanym w konstrukcji jest drewno. To trwały materiał, przy odpowiednim zabezpieczeniu może przetrwać dziesiątki, a nawet setki lat. Jest dość odporny na działanie wody i łatwo podaje się obróbce. Powszechnie stosowanym budulcem jest także cegła, wykorzystywana

zdjęcie: Piotr Sajnog

tradycyjny dwór z Polski

w budownictwie już od czasów starożytnych. Współczesne domy buduje się nie tylko z tradycyjnych surowców. Konstruktorzy poszukują nowych rozwiązań i materiałów. Obecnie powszechnie wykorzystuje się już szkło i stal.

zdjęcie: Lemurbaby

domy na Madagaskarze

cegłany dom wielopiętrowy z Hiszpanii

UWAGA

Cegły znane były już w kulturach starożytnego wschodu 5000l.p.n.e. Początkowo do budowy wykorzystywano cegły formowane ręcznie i suszone na słońcu, z czasem zaczęto wypalać je w specjalnych piecach.

zdjęcie: Håkan Svensson (Xauxa)

MIEJSCE ODPOCZYNKU, SPOTKAŃ, JEDZENIA

Dom to przede wszystkim miejsce schronienia, odpoczynku, snu i przygotowania oraz spożywania posiłków. Wyposażenie domów może być bardzo różnorodne, ważna jest funkcjonalność mebli i sprzętów domowych. Nadal w wielu miejscach na

zdjęcie: Jorge Royan

wnętrze domu z Indii

świecie stosuje się tradycyjne paleniska na drewno i kuchnie. Z kolei zamiast łóżek w Ameryce Południowej i Azji do spania wykorzystuje się hamaki. Najczęściej są one wykonane z tkaniny, sznurka lub naturalnych włókien.

zdjęcie: Marta Smagowicz

wnętrze domu zamożnej rodziny z Iranu

Hamaki wymyślili prawdopodobnie mieszkańcy Wysp Karaibskich. Do Europy dotarły za pośrednictwem Hiszpanów, którzy przywieźli je już z pierwszej wyprawy Kolumba w XV w.

UWAGA →

zdjęcie: Raven72

DOMY MAŁE I DUŻE

Domy mogą być małe, przeznaczone dla jednej rodziny. Takie spotykamy najczęściej na wsi i w mniejszych ośrodkach. W miastach często buduje się domy wielorodzinne, wielopiętrowe wieżowce, w których może mieszkać nawet kilkaset rodzin.

zdjęcie: Mark Ahsmann

dom w Surinamie

zdjęcie: Jean Housen

domy w Jordanii

Długie domy to budynki zamieszkiwane przez kilka rodzin. Znaną są na całym świecie. Budowali je zarówno Indianie północnoamerykańscy, jak i mieszkańcy północnej Europy, Azji południowo-wschodniej i Indianie z nad Amazonki.

UWAGA →

długi dom w Wietnamie

zdjęcie: viUser:Rungbachduong

ZDOBIENIE DOMÓW

Ludzie bardzo chętnie zdobią swoje domy. Wykorzystują do tego rozmaite techniki i materiały. Często ściany maluje się farbami w jaskrawych kolorach: czerwonym, żółtym, błękitnym. Można je także pokrywać wielobarwnymi wzorami geometrycznymi i roślinnymi.

zdjęcie: Alejandro Linares Garcia

zdobiony kafelkami dom w Meksyku

Do zdobienia służą także kolorowe cegły i kafelki. Z kolei piękne elementy rzeźbiarskie mogą się pojawiać m.in. w wykończeniach okien i okiennic, drzwi oraz dachów.

domy z Peru

zdjęcie: Viault

kolorowo malowany dom z Maroka

UWAGA →

W kolonialnych domach w Ameryce Południowej drewniane, rzeźbione balkony pełniły przede wszystkim funkcje dekoracyjne.

zdjęcie: Manuel González Olachea y Franco

CZY ZGADNIESZ ?

Dopasuj zdjęcia domów do nazw krajów, z których pochodzą. Skorzystaj przy tym z poniższych wskazówek.

- * Domy z Kambodży i Peru znajdują się nad wodą.
- * Domy z Rosji i Francji mają okna w dachu.
- * Domy z Kambodży i Rosji są zbudowane z drewna.
- * Domy z Peru nie mają okien.
- * Domy z RPA i z Rosji są bardzo ozdobne.

zdjęcie: Yanajin33

zdjęcie: S.Möller

zdjęcie: Cmunozjujo

- * Dom z Francji ma okiennice.
- * Dom z RPA jest otoczony murem.

RPA

Francja

Kambodża

Rosja

Peru

zdjęcie: BreakdownDiode

zdjęcie: Adam Jones
adamjones.freemove.com

Opracowanie koncepcji i tekst:
Agnieszka Dziarmaga-Czajkowska
Projekt graficzny: Agnieszka Kubica
Zdjęcia: wikimedia.org, Marta Smagowicz